

BULGARIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
BULGARE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
BÚLGARO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 10 May 2004 (afternoon)
Lundi 10 mai 2004 (après-midi)
Lunes 10 de mayo de 2004 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Направете коментар на един от следните откъси:

1(a)

Планината е пълна с овчари. До късна вечер кавалите свирят, а гората им приглася. В тъмна нощ звездите греят, трептят над буките и дъбовете и падат върху бистрите и бързи води като загубени искри. Пътеките са черни и слепи, опасват баирите, пропадат в пропастите, изчезват в гъстия мрак. А на утрото, щом слънцето се усмихне, гората се оглежда в чистото небе като зеленоока самодива. Клоните лъщят от сокове, листата хвърлят везани сенки, а птичките летят и събуждат вятъра в просторите. Лятото е с медни гривни на ръцете, със златни гердани на гърдите. В планината то е многоцветно око и всичко вижда, но най-много се заглежда то в село Богинка, в бялата къща на Богдан, в копринените дари на дъщеря му Билянка.

Един летен ден, когато слънцето среща в гората пътник, повежда го към село Богинка. От върха на планината то изпраща елмазен лъч в Богданкините дворове, усмихва се на юнака и се скрива в гънките на гората. Пътникът слиза от черния си кон, повежда го и навлиза в селото. . .

Празник е. . . Гайда свири в селската кръчма, чуват се весели викове, но той не влиза при мъжете, дори не поглежда към отворената врата. Минава край извора, кръшни смехове го посрещат и пак нехае, дърпа жълтата юзда и нито спира, нито се заглежда. Насреща му се задава гиздава мома, с росно цвете в косите. Нейните очи опарват загорялото му лице. Той нарочно препречва пътя, спира девойката, не сваля поглед от млечната ѝ шия и дума:

– Търся Богдановата къща.
 – Аз съм Билянка – неговата дъщеря.
 – Тука ли е баща ти? Имали сте триста овни, дойдох да ги купя.
 – Татко не си продава овните!

Пътникът се преструва, че нищо не е чул и продължава:
 – Я ме заведи при баща си!
 – Не е в къщи. Ще се завърне по вечеря!

Девойката заобикаля коня откъм опашката, навежда очи и отминава. Пътникът се хвърля върху седлото, препуска и като вихрушка минава край нея. Пред селската кръчма спира, завързва кончето си за сенника и влиза вътре. . . Избърсва потта от челото си и се вглежда във вечерните сенки, що се тълпят в прозорчето. . .

Момите влизат в градините, младите булки застават по порти и вратници. . . Кавал засвирва. . . Ясни звезди трептят, разплитат руси

къдри из планинското небе и гледат в градинката на хубава Билянка. . .
Мъжки глас я примамва. . . Чудна песен гали сърцето ѝ:

40 Билянка китка виеше
и си звездите броеше. . .

В нощта процвилва кон. Пътникът приближава Билянкините
вратници. Тя избързва от пруста, откачва от дървената кука пълен
медник с вода, изнася го навън и го слага под главата на коня.

45 Животното жадно пие. . . Пътникът посяга да улови медника, а улавя
малката ѝ ръка. Тя иска да се освободи, но пръстите ѝ затреперват и се
загубват в топлата му длан. . . И на ум не ѝ дохожда да му се
противи. . . Той премята ръка през кръста на Билянка.

– Не се плаши! Билянке, ще ми станеш ли къщница?

50 От тия думи свят ѝ се завива, накланя глава към гривата на коня и се
изгубва в топли тръпки. Като на сън вижда как падат звездите от
небето и се лепят по полите ѝ.

Кончето остава самичко на двора. . .

55 Призори от село Богинка излиза конник. Изпраца го хубава
Билянка.

Откъс от Константин Петканов, *Омайно биле* (1934)

1. (б)

МИРНА ЗЕМЯ

(Коледна песен)

Тръгнала е Божа Майка да си търси мирна земя,
мирна земя - дафин дърво, да си въже златна люлка,
да си въже златна люлка, да залюлей Млада Бога.
Вървя, вървя Божа Майка, та срещнала Ясен Месец.
5 Срещнала го, питала го: “Ей те тебе, Ясен Месец,
като грееш деня и нощта, не знаеш ли къде има,
къде има мирна земя, мирна земя - дафин дърво,
да си вържа златна люлка, да залюля Млада Бога?”
Отговаря Ясен Месец: “Ей те тебе, Божа Мале,
10 аз не зная къде има, къде има мирна земя,
мирна земя - дафин дърво. Я повърви по-надолу!
Ти ще срещнеш Ясно Слънце. Ти го срещни, ти го питай!”
Тя повървя по-надолу и срещнала Ясно Слънце.
Срещнала го, питала го: “Ей те тебе, Ясно Слънце,
15 като грееш нависоко, като гледаш нашироко,
не знаеш ли къде има, къде има мирна земя,
мирна земя - дафин дърво, да си вържа златна люлка,
да си вържа златна люлка, да залюля Млада Бога?”
Отговаря Ясно Слънце: “Ей те тебе, Божа Мале,
20 като питаш, ще ти кажа къде има мирна земя,
мирна земя - дафин дърво. Я повърви по-надолу,
ти ще найдеш мирна земя, мирна земя - дафин дърво.”
Повървяла по-надолу, намерила дафин дърво,
намерила дафин дърво и вързала златна люлка.
25 Залюляла Божа Майка, залюляла Млада Бога.
Залюляла Млада Бога, залюляла Го, приспала Го.

Песента е изпята от Мария Генчева Реджова, родена 1914 г.,
с. Климент, Карловско. Текстът е записан през 1975 г. и се
съхранява в Архива на Института за фолклор при БАН.